

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI i ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH i PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
w gminie CZERMIN na rok 2019.**

Alkohol za względu na swoją naturę działania nie może być postrzegany jako zwyczajny towar konsumpcyjny dostępny na rynku jak każdy inny produkt. Podwójna rola alkoholu polega na tym, że jest on z jednej strony produktem legalnie dostępnym, ale z drugiej to substancja psychoaktywna i szkodliwa, dlatego w Polsce jak i w innych krajach europejskich, regulacje prawne związane z handlem alkoholem mają charakter reglamentacyjny, czyli ograniczający. Alkohol powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne, ustawodawca poprzez regulacje prawne stara się ograniczyć rozmiary tych szkód oraz przeciwdziałać ich powstawaniu. Regulacje prawne podejmowane są także do narkotyków. Działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od tych substancji stanowią wspólny element lokalnej strategii.

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w gminie jest ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi / Dz.U. z 2016 poz. 487/, a działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii jest ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii / Dz.U. z 2017r. poz. 783/

Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków należy do zadań własnych gminy”

W szczególności zadania te obejmują :

Z art.4'ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu ,
2. udzielanie rodzinom , w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży , w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Z art. 10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo- rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci **gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii** uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Celem działań podejmowanych przez gminę w ramach gminnego programu jest zmniejszenie różnych problemów powodowanych przez alkohol i narkotyki w całej populacji, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka.

Zadania i cele określone w programie inicjowane są przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołaną przez Wójta Gminy.

Finansową podstawę realizacji Gminnego Programu stanowią dochody gminy uzyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zadania i sposoby ich realizacji określone w Programie na rok 2019 dostosowane są do lokalnych potrzeb i potencjalnych możliwości wykonania w oparciu o posiadane lokalne zasoby instytucjonalne i osobowe oraz o pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych.

W 2015 r Rada Gminy w Czerminie podjęła Uchwałę w sprawie przyjęcia „**Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Czermin na lata 2015-2020**”. Strategia zawiera cele strategiczne i operacyjne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.

Czynniki sprzyjające powstawaniu problemów alkoholowych w gminie Czermin

1. Dane demograficzne.

Liczba ludności ogółem - 7174 osoby
w tym:

w wieku 0 – 6 lat	-	596
w wieku 7 – 18 lat	-	1011
w wieku 19 – 65 lat	-	4646
powyżej 65 lat	-	921

2. Problemy społeczne związane z ograniczeniem aktywności zawodowej mieszkańców .

Stopa bezrobocia na terenie powiatu wynosi 8,0 %./ Dane na koniec października 2018/.

Bezrobocie na terenie powiatu , a także na terenie naszej gminy nadal się zmniejsza, praktycznie większość bezrobotnych mogłaby podjąć pracę, ale osoby pozostające bez pracy dłuższy czas nie chcą podejmować już żadnej pracy, nawet wtedy, gdy dostają oferty zatrudnienia. Ich frustracja sprzyja nadużywaniu alkoholu, przemocy w rodzinach i powiększaniu się ubóstwa. Wypłaty rodzinom 500+ na dzieci poprawiło sytuację materialną wielu rodzin, ale część kobiet zrezygnowało z tego powodu z pracy.

3. Dostępność napojów alkoholowych.

Liczba punktów ze sprzedażą napojów alkoholowych-18 /mniej o 1 punkt w stosunku do ubr./ w tym: 16 sklepów i 2 zakłady gastronomiczne .

Ustalona Uchwałą Rady Gminy maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dla sklepów wynosi 20 dla każdego rodzaju alkoholu, a dla gastronomii 5 dla każdego rodzaju alkoholu.

W 15 sklepach sprzedawane są wszystkie rodzaje alkoholu /piwo, wino i wódka/ , a w 1 sklepie tylko piwo.

Jeden zakład gastronomiczny prowadzi sprzedaż i podawanie wszystkich rodzajów alkoholi.

Drugi zakład gastronomiczny prowadzi sprzedaż i podawanie tylko piwa.

Z tych 18 placówek ze sprzedażą napojów alkoholowych 5 należy do Gminnej Spółdzielni „SCH” w Czerminie, a 13 do prywatnych przedsiębiorców – 2 z poza naszej gminy.

Liczba punktów sprzedaży w poszczególnych wsiach gminy jest następująca :Breń Osuchowski – 1 , Czermin – 5/ w tym 1 gastronomia/ , Dąbrówka Osuchowska – 0, Łysaków – 2, Otałęż – 2 , Szafranów – 0 ,Trzciana – 5 , Wola Otałęska – 2 / w tym 1 gastr., Ziempińów – 1

Na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada **398** mieszkańców .

Wielkość sprzedaży napojów alkoholowych w placówkach na terenie gminy w **2016r.**

wyniosła : **2.556.370,44zł** / w stosunku do roku 2015 jest to mniej o 26.599,73zł/

w tym: piwo - 1.308.163,86 zł

wino - 204.619,09zł

wódka - 1.043.587,49zł

z tego na jednego mieszkańca gminy rocznie przypada 359,34 zł, miesięcznie 29,94zł.

Wielkość sprzedaży napojów alkoholowych w placówkach na terenie gminy w **2017r.**

wyniosła : **2.614.469,11zł** / w stosunku do roku ubiegłego jest więcej o 58.098,67 zł/

w tym : piwo - 1.219.264,95 zł

wino - 214.771,66 zł

wódka - 1.180.432,50 zł

z tego na jednego mieszkańca gminy rocznie przypada 364,43zł , miesięcznie 30.36 zł

4. Stan ładu i bezpieczeństwa na terenie gminy - zjawiska związane z problemami alkoholowymi

Na terenie gminy problemy związane z nadużywaniem alkoholu wciąż się zwiększają. . Zdarzają się przypadki spożywania alkoholu przez nieletnich. Alkohol nadużywają kobiety. Nadużywanie alkoholu destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy i jest przyczyną cierpień całej rodziny. Dzieci w rodzinach z problemem alkoholowym żyją w stanie chronicznego napięcia i stresu, co związane jest z niezaspokajaniem ich podstawowych potrzeb przez rodziców. Powoduje to u nich określone zaburzenia emocjonalne i psychiczne. Stanowi to duże zagrożenie dla ich zdrowia psychicznego i fizycznego. Dziecko cierpi z powodu zachowania rodziców, nawet wtedy, gdy to zachowanie nie jest w nie bezpośrednio wymierzone. Powtarzanie i siła takich doświadczeń powodują, że w ich ślady utrwalają się w psychice dziecka i zaczynają tworzyć sztywne tendencje do przeżywania przykrych emocji, zagrażającego interpretowania rzeczywistości i destrukcyjnych sposobów radzenia sobie w stresowych sytuacjach.

Pomocą społeczną przez GOPS w związku z nadużywaniem alkoholu objęte jest 12 rodzin /łącznie w tych rodzinach żyje 36 osób/.

Do Zespołu Interdyscyplinarnego przy GOPS wpłynęło 17 „Niebieskich Kart” o przemoc w rodzinach, w tym 11 kart związanych jest z nadużywaniem alkoholu. Przemoc w rodzinach wzrasta, szczególnie tam, gdzie występuje nadużywanie alkoholu.

W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego prowadzone były rozmowy o możliwości podjęcia leczenia odwykowego dobrowolnie. Kilka spraw skierowane było do prokuratury o przymusowe leczenie.

Co roku rośnie liczba osób, które mają nakaz sądowy na przymusowe leczenie. Mimo odbytego leczenia w ośrodkach zamkniętych część osób nadal nadużywa alkoholu.

Na terenie naszej gminy nie widoczne jest zjawisko handlu czy spożywanie narkotyków, ale takie przypadki się zdarzają.

W naszych szkołach nie stwierdzono zjawiska występowania narkotyków. Zdarzają się przypadki palenia e-papierosów oraz picie napojów energetyzujących. Zdarzają się zachowania agresywne w grupach rówieśniczych.

5. Stan zasobów pozwalających na prowadzenie działań profilaktycznych.

- na terenie gminy brak jest placówek leczenia odwykowego
- na terenie gminy nie ma grup samopomocowych
- Gmina co roku zawiera umowę z NZOZ Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu dotyczącą realizacji zadań w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień
- w gminie w godz. pracy Urzędu funkcjonuje Punkt informacyjno – konsultacyjny / w poniedziałki w godz. 13-16 potrzebującym porad udziela radca prawny/
- we wszystkich wsiach są świetlice środowiskowe lub kluby młodzieżowe, które co roku są doposażone w potrzebny sprzęt ze środków na profilaktykę uzależnień
- każda szkoła co roku opracowuje własny program profilaktyczny
- do działań na rzecz organizacji wolnego czasu dla młodzieży włączyły się parafie
- działania na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień prowadzą stowarzyszenia kobiet
- rodziny dotknięte problemami alkoholowymi objęte są pomocą przez GOPS
- działania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych prowadzą miejscowi policjanci
- nawiązano współpracę w zakresie leczenia odwykowego z Ośrodkiem Zdrowia w Czerminie
- w gminie funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny, który rozpatruje problemy związane z przemocą w rodzinach.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W CZERMINIE NA ROK 2019

<i>Lp.</i>	<i>ZADANIA</i>	<i>Podmiot realizujący</i>	<i>Przewidywany efekt działania</i>	<i>Koszt realizacji</i>
1	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków	Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu <i>/na podstawie zawartej umowy/</i>	-zwiększenie liczby osób leczących się z uzależnienia ; -pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom -udzielanie wsparcia dla rodzin z problemem alkoholowym -pomoc współuzależnionym	6.600,-
2	Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii , pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą	GOPS Punkt informacyjno-konsultacyjny Policja	-pomoc ofiarom przemocy spowodowanej nadużywaniem alkoholu , -zmniejszenie szkód społecznych wynikających z nadużywania alkoholu	—
3	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej , w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii , w szczególności dla dzieci i młodzieży. Programy szkolne Prowadzenia i utrzymanie świetlic środowiskowych i klubów młodzieżowych	GOKiS Szkoły Wójt Gminy	-prewencja alkoholowa -edukacja społeczna -zapobieganie wczesnym kontaktom młodzieży z alkoholem i narkotykami -stworzenie młodzieży miejsc i alternatywnego	18.000,- 22.400,-

			spędzania wolnego czasu	
4	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych , służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii	Wójt Gminy poprzez pełnomocnika do realizacji programu	-kształtowanie postaw sprzyjających podejmowaniu racjonalnych decyzji związanych z używaniem alkoholu, -umacnianie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu -kształtowanie wzorców zdrowego życia i spędzenia wolnego czasu	10.000,-
5	Interwencja kryzysowa w chorobie alkoholowej- czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu -wynagrodzenie dla członków Komisji za przeprowadzenie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu / najmniej 3 czynności potwierdzone notatkami/ - 100,- brutto	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Punkt informacyjno-konsultacyjny	-motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, -zwiększenie liczby osób leczących się z uzależnienia, -dostarczenie potrzebującym wszelkich informacji w sprawie leczenia i praw w tym zakresie,	1.000,- / na badanie przez biegłego osób kierowanych na badania w zakresie uzależnienia, zakup literatury z zakresu profilaktyki
6	Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowym - wynagrodzenie dla członków Komisji za przeprowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych /najmniej 3 kontrole potwierdzone protokołami kontroli/ - 100,- brutto . - wynagrodzenie dla członków Komisji za udział w posiedzeniu i szkoleniach dla członków Komisji - 100,- brutto	Wójt Gminy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	-przestrzeganie prawa przez podmioty prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych, -ograniczenie dostępności zakupu napojów	8.000,- /łącznie utrzymanie Komisji/

			alkoholowych przez nieletnich i nietrzeźwych , -poprawa bezpieczeństwa publicznego, -zwiększenie efektywności kontroli placówek handlowych,	
7	Szkolenia, materiały i pomoce do realizacji programu	Pełnomocnik Wójta do koordynacji realizacji		3.000,-

Łącznie środki na realizację programu

69.000,-

W tym:

rozwiązywanie problemów alkoholowych

68.000,-

rozwiązywanie problemów narkomanii

1.000,-

Przygotowała Elżbieta Szymczuch